

Katsaus Barentsin työryhmiin, Lokakuu 2011

Taloustyöryhmä (WGEC)

Puheenjohtaja: Ruotsi

Elinkeinoministerien kokouksessa Umeåssa toukokuussa 2010 sovittiin talousyhteistyön painoaloista, joita ovat raaka-aineet, energiatehokkuus ja uusiutuva energia. Talousyhteistyön työryhmältä toivottiin toimia yrittämisen ja kestävän matkailun edistämiseksi.

Umeån ministerikokouksen seurauksena BEAC:n puheenjohtajana toimiva Ruotsi järjesti EU parlamentissa seminaarin Barentsin alueen luonnonvaroista (15.3.2011). Seminaari järjestettiin yhteistyössä ulkoministeri Carl Bildtin ja ruotsalaisen eurokansanedustajan Lena Ekin kanssa. Paneelikeskustelu kokosi yhteen korkean tason talouselämän ja tutkimuksen edustajia Barentsin maista ja Euroopan komissiosta. Seminaari sai hyvän vastaanoton poliitikoilta ja virkamiehiltä sekä liike-elämän ja median toimijoilta.

Metsätyöryhmä (BFSTF)

Puheenjohtaja: Venäjä

Pitkän tauon jälkeen BFSTF tapasi joulukuussa 2010 Venäjällä keskustellakseen yhteistyön tulevista sisällöistä ja suunnitelmista. Prioriteetiksi valittiin ympäristöystävällinen metsätalous, tuottoisa metsänhoito ja metsäsektorin potentiaali bioenergian tuottajana, osana energiatehokasta taloutta.

Ympäristötyöryhmä (WGE)

Puheenjohtaja: Ruotsi

Tuleva puheenjohtaja: Suomi

Ruotsi on järjestänyt Ympäristötyöryhmän tapaamiset Venäjällä maksimoidakseen Venäjän alueiden osallistumisen tapaamisiin. Ympäristötyöryhmä koordinoi alatyöryhmiä ja valmistelee parhaillaan Barentsin ympäristöministerien kokousta Ruotsissa marraskuulle 2011.

Työryhmä ympäristö hotspottien poistamiseksi

Tavoitteena on saada pikaisesti poistettu ympäristöongelmia aiheuttavat hot spotit listalta, jonka Nefco (*Nordic Environment Finance Corporation*) ja AMAP (*Arctic Monitoring and Assessment Programme*) laativat vuonna 2003. Barentsin Euro-Arktisen neuvoston verkkosivujen yhteyteen (www.beac.st) rakennetaan tietokanta ympäristö hot spoteista, toimenpiteistä niiden poistamiseksi tältä listalta sekä paikallisista kontakteista, jotka ovat vastuussa hankkeista ja raportoinnista tietokantaan. Kansainvälinen Barents -sihteeristö on

vastuussa tietokannasta. Tähän mennessä listan 42:sta hotspotista viisi on valittu poistettavaksi listalta.

Puhtaamman tuotannon ja ympäristöystävällisen kulutuksen työryhmä

Työryhmän teemoja ovat 1) Kestävän kulutuksen keinot, 2) Kestävät elämäntavat, 3) Ympäristöä säästävät julkiset ostot ja 4) Kestävä matkailu. Työryhmä suunnittelee myös hanketta, joka vahvistaisi puhtaan tuotannon ja ympäristöystävällisen kulutuksen koulutusta Luoteis-Venäjän yliopistoissa. Lisäksi työryhmä on tekemässä katsausta vaarallisia jätteitä ympäristöystävällisesti hävittävistä laitoksista Venäjän rajavaltioissa, yhteistyössä ACAP:n kanssa (*Arctic Contaminants Action Program*). Työryhmän tavoite on läheisesti yhteydessä ympäristö hot spottien poistamiseen.

Luonnonsuojelun työryhmä

Alaryhmä suunnittelee seitsemättä HabitatContact Foorumia, joka pidetään Norjassa vuonna 2012. Prioriteettina on Barentsin suojeltujen alueiden verkoston kehittäminen (*Barents Protected Area Network*, BPAN). Barentsin luonnonsuojeluhanketta osarahoittaa Pohjoismaiden Ministerineuvosto.

Vesikysymysten työryhmä

Työryhmä etsii mahdollisuuksia kehittää usean yhteistyötahon välinen hanke vesivarantojen hallinnasta erityisesti Arkangelissa mutta myös muilla alueilla. Hanke on tarkoitus yhdistää UNECE:n vettä ja terveyttä koskevaan protokollaan.

Alueellinen ympäristötyöryhmä (RWGE)

Puheenjohtaja: Norrbotten

Barentsin yhteistyössä on käynnissä useita kahdenvälisiä toimintoja Pohjoismaiden ja luoteisvenäläisten partnereiden kesken. Venäjän alueiden osallistuminen työryhmään on kuitenkin riittämätöntä.

Tullityöryhmä (WGCC)

Puheenjohtaja: Ruotsi

Tuleva puheenjohtaja: Norja

Osallistuminen tullityöryhmän kokouksiin on yhä liian vähäistä. Osallistujamaat ovat osoittaneet kiinnostusta tullilaitosten yhteistyöstä. Edustajien määrää työryhmässä on lisätty ja yritystä saada mukaan enemmän paikallisia toimijoita, jotta saataisiin paremmin mukaan elinkeinoelämää rajat ylittävään toimintaan.

Barents Euro-Arctic Pan-European Transport Area (BEATA)

Puheenjohtaja: Ruotsi

Tuleva puheenjohtaja: Norja

BEATA:n päätavoitteena on koordinoita liikenteeseen liittyviä aiheita ja suunnitelmia yhdessä muiden foorumien, kuten Pohjoisen ulottuvuuden kanssa. Pohjoisen ulottuvuuden kuljetuksen ja logistiikan kumppanuuden ohjelma (Norther Dimension Partnership on Transport and Logistics) tulisi ottaa huomioon BEATAn toimintojen priorisoimisessa.

Pelastuspalvelutyöryhmä (JCRC)

2011: Venäjä (Vuosittainen vuorottelu puheenjohtajuudessa)

2012: Ruotsi (alustavasti)

Pelastuspalvelutyöryhmän tavoitteena on varmistaa, että Barentsin Euro-Arktisen alueen pelastuspalveluja koskeva yhteistyösopimus otetaan käyttöön. Suomella on ollut tähän liittyen teknillisiä vaikeuksia, mutta maa pyrkii sopimuksen nopeaan ratifiointiin.

Rajojen ylittäminen yhteisten pelastustoimien takia on osoittautunut monimutkaiseksi, koska se on eri sopimusten ja toimintojen alaista liittyen esimerkiksi EU-jäsenyyteen ja käytettyyn välineistöön. Valtioiden vastuulla on sopimusartiklan hyväksyminen. Suunnitteilla on tähän liittyen yhteinen pelastusharjoitus Norjan ja Venäjän välillä. Työryhmän perustana on Barentsin Pelastusharjoitus, joka pidetään jokaisella Barentsin Euro-arktisen neuvoston puheenjohtajakaudella. Edellinen harjoitus oli Pohjois-Ruotsissa syyskuussa 2011. Siinä harjoiteltiin pelastustoimia padon murtumisen aiheuttamissa turmissa teillä, raiteilla ja vedessä Luleåssa ja sen kahdessa lähikunnassa. Kaikki maat osallistuivat käytännön pelastustoimiin ja viranomaiset harjoittelivat pelastustoimien koordinoitua ja tiedottamista.

Kulttuurityöryhmä (JWGC)

Puheenjohtajat: Ruotsi ja Arkangeli

Tulevat puheenjohtajat: Norja, Norrbotten

Nykyinen kulttuuriohjelma on *Uusia näkymiä Barentsin alueella 2011–2013*. Sen tavoitteena on edistää monikulttuurista vuoropuhelua ja kulttuuria yhtenä alueellisen, sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen keinona. Tavoitteena on myös luoda uusia kulttuuripaikkoja. Painopisteenä on kulttuuri- ja luova teollisuus. Juuri kulttuuri on tällä hetkellä yksi vahvimmista yhteistyökentistä Barentsin alueella.

Terveys- ja sosiaalialan työryhmä (JWGHS)

Puheenjohtajat: Suomi, Komi

Tulevat puheenjohtajat: Norja, Karjala

Barentsin Euro-arktisen alueen terveys- ja sosiaalialan yhteistyöohjelma 2008–2011

painottaa seuraavia asioista:

- Tarttuvien tautien ehkäisy
- Elintapoihin liittyvien sairauksien ja sosiaalisten ongelmien ehkäisy sekä vaarassa olevien lasten ja nuorten tukeminen
- Julkisen terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen kehittäminen

Terveys- ja sosiaalialan työryhmä valmistautuu parhaillaan uuteen kauteen (2012–2015) ja tekee läheistä yhteistyötä Pohjoisen ulottuvuuden terveysalan ja vankiterveydenhuollon asiantuntijaryhmän sekä hiviin ja aidsiin keskittyvän asiantuntijaryhmän kanssa

Vaarassa olevat lapset ja nuoret (CYAR)

Chairs: Norway, Murmansk

CYAR jakaa tietoa menetelmistä, joita voidaan käyttää terveys- ja sosiaalialalla, kun työskennellään vaarassa olevien lasten ja nuorten kanssa. Hankkeella on neljä ohjelmaa, jotka kohdistuvat juuri vaarassa olevien lasten ja nuorten aseman parantamiseen. CYAR tarjoaa koulutusta ja seminaareja pääasiassa Venäjällä ja huomioi erityisesti vammautuneet lapset ja heidän perheensä. Hanketta rahoittaa Norja, ja se tekee yhteistyötä Pohjoisen ulottuvuuden

vankiterveydenhuollon sekä CBSS:n (*Council of Baltic Sea States*) vaarassa oleviin lapsiin keskittyvän työryhmän kanssa.

HIV/AIDS

HIV/AIDS ohjelman tavoitteena on vahvistaa kansallista valmiutta vastata hiv-epidemiaan parantamalla riskiryhmien tilannetta. Tällä hetkellä ohjelmaan kuuluu 12 hanketta ja 5 uutta on suunnitteilla yhteistyössä Pohjoisen ulottuvuuden kanssa. Työ liittyy läheisesti Barentsin tuberkuloosiohjelmaan yhteisten tartuntatapojen takia.

Tuberkuloosi

Ohjelman tavoitteena on saada tuberkuloosin leviäminen hallintaan alueella vuoteen 2013 mennessä, mihin kehoitettiin pääministerien Kirkkonniemen julistuksessa 2003.

Energiatyöryhmä (JEWG)

Puheenjohtajat: Arkangeli, Norja

Ryhmällä on ollut joitakin vaikeuksia kokousten järjestämisessä ja alueellinen edustus ei ole ollut riittävää. Ryhmällä on kuitenkin paljon potentiaalia käynnistää hankkeita, jotka liittyvät energian säästämiseen ja uudistuvan energian käyttöön. Agendalla:

- Kahdenvälisten aloitteiden ja poliittisen kehityksen asema Pohjoismaiden, Luoteis-Venäjän ja Venäjän valtion välillä
- EU:n ja Venäjän välisen energiadialogin kehittyminen
- NEFCO:n raportti hankepotentiaalista
- NIB:n status (*Nordic Investment Bank*)
- Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittama työryhmä, joka on kohdistettu päätöksentekijöille Luoteis-Venäjän kunnissa
- Tiedon kerääminen pankkien ja rahoituslaitosten rahoittamista paikallisista projekteista
- *Barents Window*: Ruotsin BEAC puheenjohtajuuskautensa aikana aloittama rahoitusjärjestelmä, joka on saatavilla NEFCO:n kautta

Matkailutyöryhmä (JWGT)

Puheenjohtajat: Venäjä, Suomen Lappi

Matkailutyöryhmä perustettiin vuonna 2008. Se edistää maiden välistä yhteistyötä ja yhteisiä hankkeita, verkostoitumista sekä tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamista.

Vuonna 2010 BART-hanke (*Public – Private Partnership in Barents Tourism*) hyväksyttiin ENPI-ohjelmaan. Se yksilöi matkailustrategioita ja kartoittaa käynnissä olevia matkailuhankkeita Barentsin alueella analysoiden tuloksia ja tehden suosituksia. Hankeaika on kaksi vuotta ja kokonaisbudjetti 920 000 €

Koulutuksen ja tutkimuksen työryhmä (JWGER)

Puheenjohtaja: Venäjä (Petrozavodsk State University)

Tuleva puheenjohtaja: Norja (Tromsø University)

Työryhmä tekee yhteistyötä muun muassa Arktisen yliopiston kanssa (*University of the Arctic*). Pää tavoitteina on edistää rajat ylittävää verkostoitumista Barentsin alueella, tiivistää akateemista ja tutkimusyhteistyötä, jakaa korkeakoulujen ja tutkimusinstituuttien kokemuksia kansainvälisestä yhteistyöstä sekä koordinoida rahoituksen hakemista.

Nuorisotyöryhmä (WGYP)

Puheenjohtaja: Ruotsi

Tuleva puheenjohtaja: Norja

Uusi toimintasuunnitelma hyväksyttiin 2010, jolloin se korvasi vuonna 2001 tehdyn suunnitelman. Prioriteettina on ollut jäsenten välisen koordinoinnin parantaminen. Sen seurauksena valtiollisen ja alueellisen tason nuorisotyöryhmät yhdistyivät syksyllä 2011.

Alueellinen nuorisotyöryhmä (RWGYI)

Puheenjohtaja: Indigenous Peoples Adviser kansainvälisessä Barents-siheteeristössä

Vuonna 2011 Alueellisella nuorisotyöryhmällä on ollut yhteinen kokous Nuorisotyöryhmän ja Barentsin alueen nuorisovaltuuston kanssa (*Barents Regional Youth Council, BRYC*). Alueellisen nuorisotyöryhmän päätavoitteena on ollut kehittää *Barentsin alueen nuorisohjelmaa 2011–2015* läheisessä yhteistyössä juuri Nuorisotyöryhmän ja Barentsin alueen nuorisovaltuuston kanssa. Ohjelma tarjoaa nuorille mahdollisuuden hankeideoiden konkretisoimiseen, olemaan aktiivisesti mukana yhteistyössä ja osallistumaan alueen kehitykseen. Ryhmä yhdistyy Nuorisotyöryhmän kanssa syksyllä 2011.

Alueellinen taloustyöryhmä (RWGIEC)

Puheenjohtaja: Ruotsi (Norrbotten office of the Swedish Federation of Business Owners)

Työryhmän kohteena ovat pienet ja keskisuuret yritykset ja kansalliset Barents-työryhmät. Ryhmän tavoitteena on lisätä tietoutta kaupankäynnistä Venäjällä.

Vuonna 2011 puheenjohtaja organisoivat kahdeksannen *Barents Industrial Partnership (BIP)* -tapaamisen yrittäjille, kaupankäynnin organisaatioille ja viranomaisille Haaparannassa, Pohjois-Ruotsissa. Agendalla olivat strategiset investoinnit, pätevän henkilöstön rekrytointi ja rahoitusjärjestelmien hyödyntäminen. Tapaamisessa todettiin, että kysyntä Barentsin raaka-aineita kohtaan kasvaa koko ajan ja niitä hyödynnettäessä tärkeintä on alueellisen kehityksen turvaaminen. Kiinnostus rajat ylittävään kaupankäyntiin kohtaan lisääntyy, mutta se tyrehtyy usein tarvittavan infrastruktuurin puuttumiseen.

Alueellinen liikennetyöryhmä (RWGTL)

Puheenjohtaja: Kainuu

Työryhmä kehittää kokonaisvaltaista *Barentsin liikenne- ja logistiikkastrategiaa*. Ryhmä tarjoaa tärkeän panoksen Pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkayhteistyölle.

Alkuperäiskansojen työryhmä (WGIP)

Puheenjohtaja: Ruotsi

Tuleva puheenjohtaja: Norja

Alkuperäiskansojen työryhmä on pystynyt toimimaan aktiivisesti Ruotsin ja Norjan myöntämän rahoituksen ansiosta. Tärkeä tapahtuma on Barentsin alkuperäiskansojen kongressi, joka pidettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2010 ja seuraavaksi vuonna 2012. Toinen merkittävä asia on neuvoa-antavan saamelaisryhmän perustaminen Murmanskin duumaan. Nenetsit, saamelaiset ja vepsäläiset ovat saaneet oikeuden osallistua kaikkiin Barentsin euroarktiseen neuvostoon ja Barentsin alueneuvostoon elimiin.

Indigee – Alkuperäiskansojen yrittäjyys

Projektin vetäjä: Kansainvälinen Barents-sihteeristö

Indigee – Alkuperäiskansojen yrittäjyysprojekti (www.indigee.org) pyrkii kehittämään alkuperäiskansojen yrittäjyyttä Barentsin alueella tarjoamalla osallistujilleen liike-elämän konsultointia. Projekti alkoi kesäkuussa 2010 ja loppuu joulukuussa 2011.

Noin 70 yrittäjää Norjasta, Ruotsista, Suomesta ja Venäjältä osallistuu Indigee-hankeeseen. He ovat perustaneet lukuisia uusia liiketoimia ja lisää on suunnitteilla. Indigee hakee puolen vuoden jatkoaikaa pidentääkseen osallistujille tarjottua tukea. Suunnitteilla on myös jatkohanke, jonka esihanketta on kaavailtu vuoden 2012 toiselle puoliskolle.

Indigee on Norjan, Ruotsin ja Suomen saamelaisjärjestöjen, nenetsien Yasavey-yhdistyksen ja kansainvälisen Barents-sihteeristön yhteistyön tulos. Sen käynnisti alkuperäiskansojen työryhmä ja rahoitti Interreg, Pohjoismainen ministerineuvosto, Norjan Barents-sihteeristö, Tanskan ulkoministeriö sekä Norjan ja Ruotsin Saamelaisparlamentit ja pohjoiset alueet sekä Saamelaisneuvosto.

Tarkempia tietoja työryhmistä ja muista Barentsin alueen toiminnasta: www.beac.st

BARENTSIN KANSAINVÄLINEN SIHTEERISTÖ